

האגודה

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

בס"ד

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

י"ז אלול תשע"ז 1186 (שנה כב')

נושא השבוע: לקראת רה"ש (א)

החפטרה: "קומי אוריי" (ישעיה ס)

פרשת כי תבוא

האט,
עוד 13 יום
יום הדין!

"ארוך אשר לא יקיים את דברי התורה הזאת לעשות אותם..." (כו, כז)

פירש רבינו הרמב"ן זצ"ל: "... שיודה המצוות בליבו ויהיו בעיניו אמת, ויאמין שהעושה אותן יהיה לו שכר וטובה, והעובר עליהן יענש ואם יכפור באחת מהן, או תהיה בטלה בעיניו שיאמר שאין צורך לקיימה הרי הוא בכלל ארור.

וכן פירש רבינו עובדיה ספורנו זצ"ל: מי שלא יקיים ויודה שראוי לקיים את כל המצוות אלא יחשוב שאחת מהן היא לבטלה ואין צורך לקיימה הרי הוא בכלל ארור.

עיתונאי אחד שאל את "החפץ חיים" את השאלה הנודעת: "מיהו יהודי?", השיבו "החפץ חיים": "יהודי הוא מי שמודה בכך, שיהודי חייב לקיים את כל המצוות, וגם אם נכשל מידי פעם בעבירה, יהודי הוא!"

(מעין השבוע)

"יצו ה' אתך את הברכה באסמך..." (כז, ז)

"באסמך" - אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, לא בדבר השקול, לא בדבר המדוד ולא בדבר המצוי (תענית ח', ב"מ"ב)

אין אדם יכול לקיים מצוה כראוי באופן שתביא לו ברכה כל זמן שהוא שוקלה ומודדה תחילה ומרבה לחשב האם כדאי לו לקיימה או לא.

שכן מרוב שיקולים וחישובים נכנס יצר הרע ומטיל בו קריירות ומקשה עליו לקיים את המצוה.

לכן החכם עיניו בראשו יגש לקיים כל מצוה בהתלהבות ובתשוקה ללא הרבה חשבונות אזי יצליח לקיימה כראוי והיא תביא לו ברכה בעולם הזה ולעולם הבא.

סימנים של אמונה

מעשה שהיה

אני תושבת ארה"ב, נולדתי להורים בלתי יציבים ואינם בריאים

בנפשם. אני יודעת איך שרדתי את הילדות, בלי יד מכוונת, בלי שום חום

ואהבה. המצב בבית היה איום ונורא ומלבד העוני והדלות הייתה בו הזנחה נוראה. מאז ילדותי הבנתי שכל מקום חוץ מהבית הוא טוב יותר לכן הלכתי לבית הספר בשמחה. אני זו שהייתי עושה את הסנדוויץ' לעצמי במידה והיה, כי הורי ישנו בדרך כלל עד לשעות הבוקר המאוחרות.

אני קניתי לעצמי בגדים או שאלתי מחברותיי, עשיתי בייביסיטר ועבודות נוספות שיהיה לי דמי כיס וכך סידרתי לעצמי מימון לטיולים, כך עברה ילדותי ואחר כך נעורי.

כשהייתי בת 17 אבי נפטר ומאז המצב הלך והדרדר במהירות. המשפחה התפרקה, אימי אושפזה וכשהגעתי לגיל 18 הייתי בודדה לגמרי.

התחלתי לעבוד בעבודות דחק כניקיון בתים והקפדתי להמשיך את הלימודים כדי להיות מחוברת לחברה. בגיל 21 שיידכה לי חברה בחור שנראה לי כאדם המושלם עלי אדמות, מה

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב * שעות קיץ * סוף זמן קיץ לשבוע הבעלי"ט 8:50 - 8:12

כניסת שבת: 6:37 יציאת שבת: 7:26 יציאת שבת: 8:12

הכנה מיום טוב ראשון של ראש השנה ליום טוב שני

א. אסור לבשל ולהכין מיר"ט ראשון ליר"ט שני אפילו בשני ימים טובים של ראש השנה (ק"ע סי' תקג ס"א) ולא מועיל לזה עירוב תבשילין (שדה טפס עמ' רמז).

מ"מ אם עבר ובישל מיר"ט ראשון ליר"ט שני מותר לאכול מתבשיל זה בדיעבד (ק"ע סי' תקג ס"א) ואפילו שעשה זאת במזיד (מסנ"ב ס"ק ג', חזו"ע יו"ט עמ' לח)

ולכן יש להכין את התבשילים של ליל שני לפני ראש השנה כדי שבליל יו"ט שני יהיה האוכל מוכן ולא יצטרך להתחיל להכינו (ה"ע).

ב. מותר לבשל סיר מלא בשר או דגים לפני סעודת הצהרים של יו"ט ראשון אע"פ שאינו צריך אלא לחתיכה אחת וכוונתו לאכול את הנותר ביר"ט שני. מכל מקום לכתחילה צריך להיזהר שלא לומר בפירוש שמבשל לצורך יו"ט שני, אבל אחר סעודת הצהרים אין להוסיף לסיר יותר ממה שצריך ביר"ט ראשון (ק"ע סי' תקג ס"א ומסנ"ב ס"ק י).

הטעם: להיתר מאחר ותוספת משיבה יותר את התבשיל (מסנ"ב ס"ק ה).

ג. אפילו דבר שאינו מלאכה אלא רק טרחה כהדחת קערות וצלחות אסור לעשות ביום טוב ראשון עבור יו"ט שני (סי' תכס) מנג'לט ס"ק ג', חזו"ע יו"ט עמ' לז). ולכן אין לשטוף את הכלים אחרי סעודה אחרונה ביר"ט הראשון שהרי מכין בזה את הכלים לסעודת ליל יו"ט שני (ולקו"י שנת ח"ב עמ' ריט). אבל כוסות מותר לרחוץ שהרי כל הזמן שותים בהם (ולקו"י שם עמ' רנא).

ד. ניקוי השולחן אחרי הסעודה האחרונה ביר"ט ראשון מותר כדי שהבית יראה מסודר (ולקו"י סס). אבל להכין את השולחן לסעודת ליל יו"ט שני של רה"ש אסור ביר"ט ראשון (סי' תכס) ס"א בהגמ"א).

ה. אין להציע את המיטות ביר"ט ראשון עבור יו"ט שני אלא אם כן המיטה נמצאת במקום שעוברים וזהו גנאי ליר"ט שישאר כך ונחשב לצורך יו"ט ראשון שמוותר (כ"ה סי' שס ס"ק יד).

ו. מותר להוציא אוכלים, משקים או חלה קפואים ביר"ט ראשון כדי שיופשרו עבור סעודת ליל יו"ט שני של רה"ש ואין זה נחשב להכנה (ק"ע מקולר עיני יתכן אור"ח ח"ג סי' לו ס"ב, חזו"ע שנת ח"ב עמ' תמז, נטע גכ"אל יו"ט פ"כו ס"ט). אבל לא ישימם על הפלטה או יחמם על מקור אש ביר"ט ראשון עבור ליל יו"ט שני (ה"ע עיין כי כ"א מועד עמ' קכח עיין קו"ט אור"ח ח"ג עמ' ריח).

ז. מותר להכניס למקרר בקבוקי שתיה ביר"ט ראשון של רה"ש כדי שיתקררו עבור ליל יו"ט שני של רה"ש ואין זה נחשב להכנה ועדיף לשים בעוד היום גדול (ולקו"י שנת ח"ב עמ' רכב ס"ק כו, עיין אה"י שלמה לגר"ש מגנו סי' שג ס"ו בהגמ"א ילקו"י כ"ז, עיין חזו"ע סס).

ח. מדליקים נרות בליל יו"ט שני בצאת הכוכבים, אך אם רוצים להדליק ביר"ט ראשון סמוך לכניסת יו"ט שני מותר רק כשמתחיל להחשיך ונחשב שיש לו צורך בזה עדיין ביר"ט ראשון ולכן אין זה נקרא מכין מיר"ט ראשון ליר"ט שני (קו"ט רב פעלים ח"ד סי' סג, שמינת מועדים לגר"ש נכסי עמ' 292, שמינת שנת כהנקה פ"מ ס"ג, מנ"כ סי' תקי"ז ס"ק ג').

ט. אסור לגלול ס"ת ביר"ט ראשון של רה"ש ליר"ט השני לקריאה (מסנ"ב סי' תכס"ז ס"ק ה כ"ה"ח ס"ק יב). אך אם קורא בתורה מס' פסוקים לאותו מקום שגלל, הוי לימוד לשעתו ולא נקרא הכנה (ערוך השולחן סי' תכס"ז).

שיעורים ומניינים בב"כ החיד"א רח"י יצחק הנשיא 22 אזור ג' אשדוד

שיעור לגברים כל יום מ- 9:00 עד 10:00 בערב משניות/הלכה מפי הרב מאיר בנאי ואח"כ ערבית.

שיעורי תורה ומניינים בב"כ "משכן מאיר" רח"י קק"ל 106 אזור י' אשדוד

מנחה בימים א-ה ב- 7:00 בערב וערבית בסמוך

בימים א-ה ב- 8:00 בערב : יום א': שיעור באור החיים הקדוש עם הרב אבנר שמחי.

יום ב': שיעור בתנאי עם הרב יוסף חיים אברג'ל. יום ג': לבוגרים מגיל 16 עם הרב לוי מימון.

יום ד': הלכה ופרשת שבוע עם הרב משה ועקנין. יום ה': מוסר והלכות עם הרב יאיר מנחם.

שבת: בשעה 16:00 אהר"צ אקמואליה ופ"ש עם הרב יוסף לוי, מנחה ב- 17:00

וב- 18:30 עד צאת השבת הלכות ופרשת שבוע עם הרב יאיר מנחם.

כנס נשים ענק באשדוד שיתקיים א"ה ביום רביעי כ"ב אלול בשעה 8:45 בערב

עם הרב יצחק פגור שליט"א, סיפור חיים של עו"ד מירית אורד וחזמרת נועה סילמן,

בב"כ החיד"א רח"י יצחק הנשיא 22 אזור ג'. כניסה תשלום סמלי

שקסם לי אצלו שהייתה לו משפחה ועצם העובדה שמישהו מסכים להינשא לי.

התחתנו אולם לאחר החתונה התברר לי כי אומנם יש לו משפחה אך למשפחה שלו אין כל כך אותו, ובעוד שאחיו ואחיותי הצליחו ושגשגו, הוא היה "הלא יוצלח", זה שקם מאוחר ואינו עושה דבר עם עצמו. כל חיי חלמתי לבנות בית הפוך מבית הוריי והנה מצאתי את עצמי עם בעל שהוא העתק מושלם של אבי, היה לו לב טוב אך מלבד זאת כלום. אחרי שנה וחצי נולד לנו בן ומהר מאד התברר שהילד שלי חרש לגמרי, לקחתי זאת כעוד "מכה" והתרגלתי לרעיון. בעלי לא מצא שום עניין בתינוק ושוב מצאתי את עצמי לבד, מתמודדת עם קשיי פרנסה וקשיי גידול של ילד מיוחד שדורש טיפולים.

כעבור שנה וחצי נולדה בת, בדקתי מיידית את העניין השמיצה וגם היא נולדה חירשת.

"יש איזו בעיה גנטית אצלכם?" שאלו הרופאים, זה הספיק לבעלי למצוא את התירוץ שלו ולהעלם וכך התגרשנו. איני יודעת מנין שאבתי את הכוחות אם לא שבורא עולם בכבודו ובעצמו נתן לי כוחות בלתי אנושיים. השקעתי בעצמי ובילדי המקסימים ונתתי להם חום ואהבה שאיני יודעת מהיכן היו לי כשאני נעזרת רבות בשירותי הרווחה.

יום אחד נפל בני ונחבל, הלכנו יחד למרפאה כדי לחבוש את פצעיו, הושבתי אותם ואחר כך ירדתי לקבלה כדי להסדיר את ענייני התשלום, כשסוף סוף הסדרתי את ענייני מיהרתי אליהם בדאגה וכשהגעתי ראיתי שמולם התיישב זוג גויים כבני 40. הם התבוננו בילדיי ושאלו אותם שאלות, החלטתי להמתין מרחוק ולהשקיף על הנעשה. הגבר שאל אותם היכן הם לומדים? אך בני לא הבין ואמר לו בשפת הסימנים כי הוא לא שומע, אך הוא לא הבין, האשה אמרה: "הם לא שומעים, הם חרשים". נתתי להם להזיע כ-10 דקות, אחר כך התקרבתי והצגתי את עצמי. הם התעניינו איך אני מסתדרת? איכשהו סיפרתי להם את כל קורותיי וזה ריגש אותם מאד, החלפנו מספרי טלפון בינו ונפרדנו.

היא התקשרה אחרי שבוע ואמרה ששניהם הלכו ללמוד את שפת הסימנים והם רוצים לבקר אצלנו, הסכמתי. הם הביאו משחקים לילדים וכבר ידעו לשאול אותם בני כמה הם? ובמה הם אוהבים לשחק? הבנתי שמדובר בזוג אמיד ללא ילדים, הם אימצו אותנו ובפעם הראשונה בחיי הייתה לי איזושהי תמיכה כלכלית שאפשרה לי לצוץ על פני המים מבלי לדאוג למחר. יום אחד התקשרה האישה ושאלה אם הם יוכלו לקחת את הילדים למס' שעות, התעניינתי לאן והם אמרו שיש להם חג שנהוג לקנות בו מתנות לילדים. התחלתי לגמגם ולמזלי הם היו חכמים והבינו שישנה בעיה בעניין ואמרו שיבואו למחרת ונשוחח. לא ישנתי כל הלילה, סידרתי את הדברים בתוכי וכשהם באו הסברתי להם באדיבות שאנו לא רק יהודים אלא אולטרא אורטודוקסים והחינוך שלנו אינו מאפשר שהילדים יחגגו חגים שאינם יהודים או אפילו ידעו עליהם. סיפרתי להם מה זה להיות יהודי, כמה מצוות יש וכמה לא פשוט לשמור אותם, כמה מיליוני יהודים מסרו את נפשם עליהם.

הם התרשמו מאד והאישה אמרה שזה יהיה נכון אם הם ילמדו קצת יהדות שידעו מה לומר ובעיקר מה לא לומר לילדים. הכרתי להם את רב הקהילה שהיה רב חכם ואציל נפש וידעתי שהוא יוכל לעזור לי. הוא החל להיפגש איתם ולהסביר להם על היהדות ולפתח התגלה להם עולם שכמותו לא ידעו והם החלו להתעניין וללמוד יהדות ולקחו זאת ברצינות.

כעבור מס' חודשים של לימוד אינטנסיבי הם סיפרו לי שהחליטו להתגייר, לא ידעתי מה לומר פשוט התחלתי לבכות והם שאלו מדוע אני בוכה? "משתי סיבות, כי זה מאד מרגש אותי שאתם רוצים להיות יהודים ואני יודעת שזה לא יהיה לכם קל" השבתי, "כן, שמענו שאתם מועדון מאד אקסקלוסיבי שקשה להתקבל אליו, אנו יכולים לעשות זאת בקלות אצל רב רפורמי או קונסרבטיבי ולצאת אחרי חצי שעה יהודים אבל אנו מבינים שזה כמו לאכול מסטיק

עטוף בניילון". הם החלו בתהליך מפרך של גיור, דחו אותם ב"לך ושוב" אך הם הלכו על זה עד הסוף וכעבור שנה וחצי עברו גיור כהלכה, ג'ק הפך ליעקב ורייצ'ל לשרה.

ג'ק החל ללמוד הכול מהתחלה, תנ"ך משנה ואפילו גמרא ובשלב מסוים החל ללמוד חברותא עם בני ולעקוב אחר הישגיו, ושרה הפכה למעיין אם שניה לבתי. עם השנים נישאתי לבעל מקסים ונולדו לי עוד 3 ילדים בריאים, גידלנו את חמשת הילדים באהבה ובחום עם ליווי צמוד של זוג אציל נפש שהפכו לי להורים שמעולם לא היו לי ולסבא וסבתא לילדיי. בני דני נישא לאישה שומעת לחלוטין ובתי רבקה נישאה לבחור לקוי שמיעה. עוד שניים מילדי נישאו, בת אחת נותרה עדיין בבית.

כיום שאני מסתכלת על חיי, אני רואה שהם נס מתמשך, דווקא "שתי המכות" הגדולות שקיבלתי שנדמו לי מייאשות לחלוטין ועלולות להפיל את אדם, שני הילדים החרשים שלי, הם הביאו לי בדרך מופלאה את הישועה משמיים בדמותם של יעקב ושרה, שתי נשמות מיוחדות וטהורות שהיו שליחיו של הקב"ה להוציא אותי מהמצב הקשה בו היינו ולהניחני בחוף מבטחים.

פינת ההלכה

הלכות עירוב תבשילין

א. כשיום טוב חל בערב שבת [כמו השנה הראש השנה חל בימים ה' ו'] אסור לאפות ולבשל ביום שישי עבור שבת אלא אם כן הכין "עירוב תבשילין" מערב יו"ט [ביום רביעי] [ש"ע ס' תקנ"ט]. [ענין העירוב הוא על מנת שיוכל להמשיך את הבישול והאפייה שהתחיל בערב יו"ט, ביו"ט עצמו לצורך שבת (הרמ"א ס"ב ס"ט)]

ב. עירוב תבשילין הוא שיניח פת ותבשיל מערב יו"ט לשבת, ואם הניח רק כזית תבשיל יצא ידי חובה [ש"ע ס"ב] ונוהגים לקחת ביצה קשה (כתבשיל) עם לחמניה/לחם/פיתה שלימה (כפת) (מועלים כהלכה ס' כח ס"ד). וטוב להדר לקחת בשר או דגים [כתבשיל] (חזו"ע יו"ט עמ' רפ"א).

ג. עירוב זה עושים בשיעור כמות של כזית (ש"ע ס"ג) היינו בתבשיל בשיעור 27 גר' [ואם עשה ב-18 גר' יכול לסמוך על זה בדיעבד] [ולקוי ס' תקנ"ט] ובפתי בשיעור 27 גר' [והמחמיר להניח שיעור כביצה (54 גר') תבוא עליו ברכה] [ועין בהרמ"א ס' מועלים כהלכה ס"ב ה' חזו"ע עמ' רע].

ד. כשמניח את העירוב [ביום רביעי] מברך: "ברוך אתה ה'... קדשנו במצוותיו וציוונו על מצות עירוב", ומסיים "בדין עירובא יהא שרי לנא לאפוי ולבישולי ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא ביום טוב לשבת" [ש"ע ס"ב] [בעברית: בעירוב זה יהיה מותר לנו לאפות ולבשל ולהדליק הנר ולעשות כל צרכנו מיום טוב לשבת] [ולקוי עמ' תל"ח] וצריך להבין מה שאומר, שאם אינו מבין ארמית יאמר בלשון שמבין, אפילו בלועזית (בהרמ"א).

ה. כל זמן שהעירוב (פת ותבשיל) קיים יכול לבשל ביו"ט לצורך שבת [ש"ע ס"ט] ולכן יש לשומרו עד שייסיים להכין כל צרכי שבת ואז יוכל לאוכלו [ש"ע ס"ט]. מ"מ לכתחילה נכון שיניח אותו ללחם משנה לסעודות שבת, ובסעודה שלישית יאכלנו (משנ"צ ס"ק מה).

ו. אף שהכין עירוב תבשילין יזהר להקדים לבשל ביום שישי בשעות הבוקר כדי שיגמור את הבישול בעוד היום גדול, ובדיעבד אפשר להכין עד זמן הדלקת נרות שבת (משנ"צ תקנ"ז) ה' כהלכה ס"ק ד.

ז. מי שהכין את כל התבשילים מערב יו"ט ואינו צריך לבשל ביו"ט לצורך שבת, מעיקר הדין אינו צריך לעשות עירוב תבשילין לצורך הדלקת נרות ביום שישי לשבת, מ"מ טוב לכתחילה להניח העירוב (כדי לצאת ידי"ח כל הדעות) עבור זה, אך לא יברך עליו [בנוסף יאמר: "בדין עירובא יהא שרי לנא לאדלוקי שרגא", בעברית – שהעירוב יתיר לנו להדליק נר] [חזו"ע עמ' רעז-רעז, עין ש"ע ס"ט] (וכן אם הכין את כל התבשילים ולא צריך לבשל אלא רק לחמם את התבשילים) [אבל אם צריך להרתיח מים חדשים נחשב בישול ועושה עירוב בברכה] עושה עירוב תבשילין ללא ברכה (ש"ת אור לאור לגר"צ אב"ט שאל ח"ג עמ' ריח, חוט שני ה' יוס טוב לגר"ש קליין עמ' קה, כי כל מועד לגר"צ חזו"ע ה' יו"ט עמ' קכה).

ח. מותר להציע את המיטות מיום טוב לשבת וכן להדחיק את הכלים ולגלול את ספר התורה מיום טוב לשבת כל זמן שקיים העירוב תבשילין [חזו"ע עמ' טז].

ט. אין "עירוב תבשילין" מתיר אלא בישול ואפייה ביום שישי [יום שני של רה"ש] לשבת ולא ביום חמישי [יום ראשון של רה"ש] לצורך שבת, מ"מ אם עבר ובישל ביו"ט ראשון לצורך שבת, מותר לאוכלו בשבת [חזו"ע עמ' רל"א].